

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Chișcă Andrei împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea includerii în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 18 decembrie 1989 – 31 decembrie 1997 și recalcularea coeficientului individual,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

c o n s t a t ă:

La 26 iulie 2017 Chișcă Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni și Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM cu privire la obligarea includerii în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 18 decembrie 1989 – 31 decembrie 1997 și recalcularea coeficientului individual.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 15 decembrie 2016 s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni cu o cerere pentru calcularea și stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, anexând carnetul de muncă, buletinul de identitate și certificatele de salariu de la locurile de muncă, inclusiv și de la SA „Curcubeul”.

A comunicat că peste două luni a primit prima pensie și a constatat că este prea mică, motiv din care s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni cu o cerere prin care a solicitat să i se explice modul de calculare a pensiei.

Prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni nr. 1-01/14-383 din 31 martie 2017 a fost informat că, certificatul de salariu prezentat de la SA „Curcubeul” nu poate fi inclus la calcularea coeficientului, deoarece ștampila

întreprinderii la moment nu este valabilă, iar cărțile de salariu nu sunt predate la arhiva de stat.

A relatat că s-a adresat ÎS „Camera Înregistrării de Stat” Filiala Căușeni și prin răspunsul nr. 17 din 21 martie 2017 a fost informat că ÎS de Colectare și Desfacere a Producției Agricole „Plodoovoșci” a fost înregistrată la data de 6 octombrie 1992 cu nr. de înregistrare 139000115, cu sediul orașul Căinari, Gara Căinari. La 28 decembrie 1994 ÎS de Colectare și Desfacere a Producției Agricole „Plodoovoșci” a fost reorganizată în SA Întreprinderea de Colectări și Afaceri, Comerț și Producție Căinari „Curcubeul”. Iar, conform procesului-verbal nr. 1/2002 al adunării generale a acționarilor din 9 aprilie 2004 au fost efectuate modificări în documentele de constituire a SA „Curcubeul” în SA „Curcubeul-Legumelor”, care este și până în prezent.

La 13 aprilie 2017 a depus o cerere prealabilă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni prin care a solicitat să fie inclusă și calculată în stagiul de cotizare perioada 18 decembrie 1989 – 11 februarie 1999, perioadă în care a lucrat în funcție de inginer responsabil de tehnica securității la Căinarscoe ZSP „Plodoovoșci”, reorganizată ulterior în SA „Curcubeul”.

Prin răspunsul din 16 mai 2017 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni a fost informat că la depunerea actelor pentru stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, la 15 decembrie 2016 în baza carnetului de muncă, perioada de la 18 decembrie 1989 până la 31 decembrie 1997 a fost inclusă la calcularea stagiului de cotizare. Perioada 1 ianuarie 1998 – 11 februarie 1998 nu a fost inclusă în stagiul de cotizare, deoarece SA „Curcubeul” nu a achitat contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii.

A susținut că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni incluzând în stagiul total de cotizare perioada 18 decembrie 1989 – 31 decembrie 1997 nu a luat în calcul certificatul de salariu anexat la cererea inițială.

A solicitat reclamantul Chișcă Andrei obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni și Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM să-i includă în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 18 decembrie 1989 – 31 decembrie 1997, în baza certificatului de salariu prezentat de la SA „Curcubeul” și obligarea recalculării coeficientului individual.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 26 septembrie 2017 a fost admisă acțiunea integral. S-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni și Casa Națională de Asigurări Sociale a RM să-i includă lui Chișcă Andrei stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 18 decembrie 1989 – 31 decembrie 1997, când activa în funcția de inginer pentru protecția muncii la SA „Curcubeul”, ținându-se cont de certificatul de salariu prezentat la depunerea cererii pentru vârsta de pensionare. S-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni și Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, să-i recalculeze lui Chișcă Andrei coeficientul individual conform datelor prezentate din carnetul de muncă și certificatul de salariu prezentat la depunerea cererii pentru vârsta de pensionare, inclusiv și certificatul de salariu prezentat de la SA „Curcubeul” din momentul când a atins vârsta de pensionare.

La 17 octombrie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 26

septembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării apelului motivat în termen de 7 zile de la recepționarea încheierii și i s-a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate și nu va prezenta apelul motivat, cererea de apel va fi restituită.

La 15 februarie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018 a fost restituită cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018.

La 30 martie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că a luat cunoștință cu încheierea instanței de apel din 23 ianuarie 2018 prin care nu s-a dat curs cererii de apel abia la data de 15 martie 2018, când a fost deja și restituită cererea de apel.

A susținut că până în prezent în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM nu a parvenit nici încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018 și nici cea din 15 martie 2018.

A invocat că art. 100 alin. (1) CPC nu prevede expedierea actelor procesuale prin intermediul poștei electronice, ci impune necesitatea de a fi înmânate părților contra semnătură, adică a le expedia prin poștă, cu scrisoare recomandată și aviz de primire.

A comunicat că a luat cunoștință cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018 de restituire cererii de apel abia la 22 martie 2018, când a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată.

A reiterat că extrasul din poșta electronică nu poate servi drept dovadă de recepționare a încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018, deoarece în extras se observă doar momentul expedierii mesajului, dar nu și data recepționării propriu-zisă a mesajului. Astfel, lipsește la materialele cauzei dovada faptului că încheierea instanței de apel din 23 ianuarie 2018 a fost comunicată apelantului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 30 martie 2018 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului

și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În interpretarea corectă a prevederilor legale enunțate este de înțeles că apelanților li se acordă un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, iar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor menționate în încheiere, survine sancțiunea pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, la caz, restituirea cererii de apel.

După cum denotă actele cauzei, Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a depus apel nemotivat la data de 17 octombrie 2017 împotriva hotărârii Judecătorei Căușeni, sediul Central din 26 septembrie 2017 (f. d. 64).

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, fiindu-i explicat apelantei că dacă nu va prezenta cererea de apel motivată în termen de 7 zile de la momentul recepționării prezentei încheieri, cererea de apel va fi restituită (f. d. 69 - 70).

Neajunsurile nominalizate, însă, nu au fost înlăturate de către apelantă în termenul stabilit de instanță, respectiv, prin încheierea din 15 martie 2018, Curtea de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) CPC, a restituit cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale a RM (f. d. 79 - 82).

Instanța de recurs apreciază critic afirmația recurentei precum că la materialele cauzei nu există nici o probă, care să ateste faptul că Casa Națională de Asigurări Sociale a RM ar fi primit în modul stabilit de CPC încheierea de a nu da curs cererii de apel, or din materialele dosarului rezultă că copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018 a fost expediată Casei Naționale de Asigurări Sociale prin intermediul poștei electronice la adresa – info@cnas.gov.md la data de 1 februarie 2018, orele 15:14, fapt ce se confirmă prin informația anexată la materialele cauzei, și anume extrasul din poșta electronică (f. d. 71).

De altfel, la 1 martie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a fost informată și despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată din 15 martie 2018 în instanța de apel, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f. d. 73).

Sub acest aspect, instanța de recurs găsește drept neîntemeiat argumentul recurentei, precum că nu a fost respectată procedura comunicării încheierii instanței de apel, or potrivit prevederilor art. 105 alin.(1¹) CPC, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin

telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte.

În aceste circumstanțe, urmează a fi respins argumentul recurenteii că încheierea de a nu da curs cererii de apel fiind expediată pe poșta electronică, nu a fost comunicată conform rigorilor stabilite de Codul de procedură civilă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concretizează că comunicarea actelor de procedură prin intermediul poștei electronice este un mijloc de comunicare neinterzis de legea procedurală, fapt ce indică la legalitatea acțiunilor instanței de apel de a comunica actele de procedură prin acest intermediu, și anume a încheierii de a nu da curs cererii de apel din 23 ianuarie 2018 la adresa electronică indicată chiar și pe site-ul oficial a instituției – www.cnas.md.

Este important de a mai evidenția că potrivit extrasului din poșta electronică, Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a recepționat încheierea instanței de apel.

Mai mult că, vicepreședintele Alexei Sîci în cererea de recurs nu a invocat că adresa electronică: info@cnas.gov.md, la care a fost expediată copia încheierii de a nu da curs cererii de apel, nu aparține Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că apelanta, în calitate de pârâtă avea obligația de a întreprinde toate măsurile pentru a executa indicațiile stabilite în încheierea instanței de apel din 23 ianuarie 2018 prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Respectiv, era obligată de a depune apelul motivat în termen de 7 zile din data recepționării încheierii, adică până la data de 8 februarie 2018, însă nu și-a exercitat dreptul procedural și nici nu a contestat încheierea instanței de apel din 23 ianuarie 2018, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că, Casa Națională de Asigurări Sociale a RM fiind conștientă că a depus încă la 17 octombrie 2017 doar cererea de apel nemotivată, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceasta.

Totodată în cauza Weissman și alții versus România (nr. 63945/00 din 24 mai 2006), Curtea a indicat că statele urmează să respecte un just echilibru între interesul de a promova o bună administrare a justiției și pe de altă parte interesul reclamantilor de a prezenta argumentele lor în fața tribunalelor naționale.

Astfel, instanța de recurs remarcă că fiind indubitabilă obligația apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale a RM de a întocmi apelul în conformitate cu cerințele art. 364, art. 365 CPC, aceasta este necesară într-o societate democratică și urmărește scopul unei bune administrări a justiției în stat, iar cerințele impuse apelantei prin încheierea din 23 ianuarie 2018 nefiind disproporționate în raport cu acest scop.

Potrivit art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute

de legislația procedurală civilă, iar art. 61 alin. (1) CPC statuează că părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În conformitate cu art. 10 alin. (1), (2) CPC, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece în termenul stabilit apelanta Casa Națională de Asigurări Sociale a RM nu a prezentat cererea de apel motivată, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Sub acest aspect, sunt lipsite de temei și alte critici aduse în susținerea cererii de recurs, sau, cele constatate indică incontestabil la faptul că Casa Națională de Asigurări Sociale a RM în termenul acordat de instanță, de 7 zile de la recepționarea încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, adică până la data de 8 februarie 2018, nu a îndeplinit actele de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural.

Față de cele ce preced și având în vedere că toate argumentele formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Chișcă Andrei împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea includerii în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 18 decembrie 1989 – 31 decembrie 1997 și recalcularea coeficientului individual.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva